

Nr 508.

Av herr **Magnusson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 62, angående prisutjämningsavgift m. m.*

I proposition nr 62/1954 föreslås att Kungl. Maj:t erhåller fortsatt generell bemyndigande att av främst prispolitiska skäl uttaga prisutjämningsavgifter t. o. m. den 30 juni 1955, att en särskild lånefond av 5 miljoner kronor för sågverksindustriens utbyggnad i södra Sverige inrättas med anlåtande av ännu icke disponerade prisutjämningsavgifter, att 100 000 kronor avsättes av dessa medel för viss kursverksamhet samt att 20 000 kronor likaledes av prisutjämningsavgifter anvisas till en sågverksinventering. Här förevarande förslag avser två spörsmål, varav det ena rör fortsatt befogenhet till prisreglerande ingripanden vid varuexport och det andra åtgärder i angivet syfte att stimulera till utbyggnad och effektivisering av sågverksindustrien i södra Sverige.

Rätten att uttaga prisutjämningsavgift bygger på en fullmaktslagstiftning, som varit i kraft sedan 1945 och som tidigare betingats av de onormala och häftiga rörelser, som kännetecknat vissa exportvarors utlandspriser. Sedan nära två år har emellertid läget i detta hänseende stabiliserats, och inga avgifter uttagits. Enligt vår mening bör varje fullmaktslagstiftning inte endast sättas ur kraft utan även av principiella skäl upphävas så snart de utomordentliga förhållandena inte längre råder. Fullmakten att uttaga prisutjämningsavgift är intet undantag härifrån.

I dagens läge föreligger heller intet behov av att uttaga prisutjämningsavgifter. Exportpriserna på skogsprodukter är i allmänhet redan nu fastlagda långt in på det nya budgetår, som fullmakten föreslås gälla, och tendensen på världsmarknaden ger över huvud inte anledning att räkna med någon starkare prisstegring. För att kunna upprätthålla exporten i erforderlig utsträckning är det snarast angeläget att undanröja återhållande moment, varvid man inte får bortse från de ogynnsamma erfarenheter bl. a. av retroaktiv tillämpning av bemyndigandet, som exportnäringen tidigare fått göra. Även med tanke på den irritation, som prisutjämningsavgiften, när den uttogs, förorsakat inom avnämarnländerna, främst U. S. A., skulle möjligheterna att vinna ökad avsättning på sistnämnda för vårt land viktiga marknad förbättras av att fullmaktslagen helt försvunne.

Skulle emellertid en förskjutning i så starkt prisstegrande riktning inträffa under det kommande budgetåret, att ett ofrånkomligt och tillfäl-

ligt behov av särskilda åtgärder skulle inträda, har ju regeringen den möjligheten att förelägga riksdagen därav föranledda förslag i ärendet vid höstsessionen eller nästa vår.

Förslaget att med anlitan­de av tidigare influtna prisutjämningsavgif­ter anvisa 5 miljoner kronor till en nyinrättad lånefond för utbyggnad av sågverksindustrien i södra Sverige motiveras med otillräcklig försågningskapacitet hos de befintliga sågverken i förhållande till väntad timmertillförsel, otillfredsställande kvalitet på de sågade produkterna samt svårigheter att genom de vanliga kreditkanalerna finansiera nyinvesteringar på detta område.

Hittillsvarande utveckling, som inneburit en kraftig ökning av Syd­sveriges produktion av sågade trävaror under de senaste decennierna, visar emellertid, att det timmer, som utbudits till försäljning, också funnit köpare. Den privata sågverksindustrien har i själva verket anpassat sig efter de timmerutbud, som faktiskt förekommit. Inte heller nu är läget det, att man på allvar synes behöva räkna med svårigheter att avsätta timmer. Detta är icke det svåra avsättningsproblemet för det syd­svenska skogsbruket. Liksom hittills kan man på goda grunder räkna med att i den mån naturliga förutsättningar, såsom råvaruutbud och lön­samhet, är för handen, utvidgningar och förbättringar kommer att genomföras och nya bärkraftiga sågverksföretag att växa fram genom enskilda initiativ i fri konkurrens. Det föreligger därför ingen anledning för staten att vidtaga särskilda åtgärder med risk för snedvridning av denna konkurrens, vilket blott skulle försvåra en sund expansion och rationalisering.

Vad finansieringsfrågan beträffar har det ingenstädes visats, att det skulle vara större svårigheter för sågverksindustrien att finna kreditmöj­ligheter än för varje annan industri av liknande storleksordning vare sig i nuvarande läge eller tidigare. De kreditrestriktioner, som rege­ringen under anförande av penningpolitiska skäl upprätthåller för hela näringslivet, måste betraktas som en av särskilda omständigheter be­tingad, onormal företeelse. Denna kan således icke åberopas i detta sam­manhang. Den omständigheten att den i och för sig nödvändiga kreditåt­stramningen fått en utformning, som närmast påminner om kreditranso­nering, kan under inga förhållanden motivera inrättandet av särskilda statliga lånefonder med andra kreditvillkor än dem, som enligt statsmak­ternas egna direktiv gäller för marknaden i övrigt.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 62 i vad densamma avser fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att för tiden t. o. m. den 30 juni 1955 uttaga

prisutjämningsavgift samt i vad densamma avser inrättande av en lånefond av 5 miljoner kronor för utlämnande av lån till utbyggnad och rationalisering av sågverk i södra Sverige.

Stockholm den 16 februari 1954.

Erik Magnusson.

Gust. Nilsson

Carl Östlund.

i Göingegården.

Rolf Eliasson.

T. G. v. Seth.

Einar Hæggblom.

Leif Cassel.

Nils Agerberg.